

Sted og prosess Oppvekst og kvalifisering / Barnehagemyndighet / Godkjenning av barnehager

Siste revisjonsdato

Neste revisjonsdato 16.01.2024

Sist godkjent dato Nei

Dato endret 16.01.2023 (Anne Eidsgaard Hatlo (hatan1702))

HENSIKT

Sikre at det etableres barnehager som oppfyller kravene i regelverket og som sikrer barna et likeverdig og godt pedagogisk tilbud.

Barnehager skal godkjennes av kommunen som barnehagemyndighet før virksomheten kan settes i gang. Godkjenningsordningen skal sikre at det etableres gode barnehager. Kommunen skal allerede i etableringsfasen se til at barnehagelovens krav vil bli fulgt og at det for øvrig legges opp til en forsvarlig virksomhet.

ANSVAR OG MYNDIGHET

Kommunen som barnehagemyndighet behandler søknadene om godkjenning etter barnehageloven §§ 6 - 9.

Barnehageeier søker om godkjenning og legger frem aktuell dokumentasjon. Når barnehagen er godkjent, har eier ansvar for å registrere virksomheten i enhetsregisteret.

REFERANSER

- Lov om barnehager med forskrifter, §14
Bestemmelsene i barnehageloven som gjelder godkjenning av barnehager, omfatter både myndighetsoppgaver og eierplikter som barnehagemyndigheten må kunne veilede om i godkjenningsprosessen.
- Veileder «Godkjenning av barnehage»
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).
Forvaltningsloven omfatter her de bestemmelsene i forvaltningsloven og ulovfestet forvaltningsrett som er relevante for søkeren i søknadsprosessen, herunder veiledningsplikten, krav til saksbehandlingen og innhenting av opplysninger. Andre offentlige instansers myndighetsoppgaver i forbindelse med oppstart av nye barnehager, eller godkjenningspliktige endringer i eksisterende barnehager:
 - Plan- og bygningsloven § 21-10 jf. §§ 23-3 og 24-1. Ansvarlig myndighet er kommunen.
 - Forskrift om miljørettet helsevern i barnehage og skole § 7. Ansvarlig myndighet er kommunen.
 - Arbeidsmiljøloven § 18-9. Ansvarlig myndighet er Arbeidstilsynet.
 - Regelverket om registrering eller godkjenning av ny næringsmiddelvirksomhet, jf. matloven. Ansvarlig myndighet er Mattilsynet.

Andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår fremgår av:

- Ferdigattest, eventuelt midlertidig brukstillatelse, etter plan- og bygningsloven fra kommunen.
- Godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern fra kommunen.
- Samtykke fra Arbeidstilsynet.
- Registrering eller godkjenning fra Mattilsynet etter regelverket om registrering eller godkjenning av ny næringsmiddelvirksomhet, jf. matloven.
- Muligheten for å søke Husbanken om barnehagelån
- Den frie etableringsretten.

Dersom søkeren har spørsmål om det reelle behovet for nye barnehageplasser i kommunen, har barnehagemyndigheten en plikt til å gi søkeren objektive opplysninger om barnehagedekningen og eventuelle planer om utbygging av nye barnehageplasser.

Sted og prosess Oppvekst og kvalifisering / Barnehagemyndighet / Godkjenning av barnehager

Siste revisjonsdato

Neste revisjonsdato 16.01.2024

Sist godkjent dato Nei

Dato endret 16.01.2023 (Anne Eidsgaard Hatlo (hatan1702))

Barnehagemyndigheten må gjøre seg kjent med disse uttalelsene og eventuelle vilkår for å vurdere om de får betydning for barnehagens godkjenning. Dette innebærer at hvis for eksempel en annen myndighet har bestemt at en gitt del av arealet ikke kan inngå i barnehagens totale leke- og oppholdsareal, må barnehagemyndigheten legge samme begrensning til grunn.

BESKRIVELSE

Kommunen ved barnehagemyndigheten skal sikre at virksomheter som har ansvar for barn under opplæringspliktig alder, søker godkjenning som barnehage når:

- a) virksomheten er regelmessig og ett eller flere barn har en ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer, og
- b) antall barn som er til stede samtidig er ti eller flere når barna er tre år eller eldre, eventuelt fem eller flere når barna er under tre år, og
- c) virksomheten utføres mot godtgjøring.

Nødvendig veiledning om regler for godkjenning av barnehager betyr at barnehagemyndigheten skal oppfylle retten til veiledning for den som ønsker å søke om godkjenning, slik at vedkommende både blir satt i stand til å oppfylle nødvendige krav til søknaden og hevde sine rettigheter i søknadsprosessen. Barnehagemyndigheten har et aktivt veiledningsansvar overfor den som ønsker å søke om godkjenning.

Veiledningsansvaret gjelder likt, uavhengig av om det er kommunal barnehageeier eller en privat aktør som ønsker å søke om godkjenning. Veiledningen skal også ivareta prinsippet om forbud mot usaklig forskjellsbehandling.

Den frie etableringsretten betyr at alle som søker om godkjenning av barnehage og oppfyller kravene i barnehageloven, har rett til godkjenning. Rett til godkjenning etter barnehageloven innebærer imidlertid ikke en automatisk rett til finansiering til private barnehager etter barnehageloven § 19. En barnehage kan ikke kompensere for manglende finansiering gjennom foreldrebetaling. En barnehage må alltid overholde maksimalgrense for foreldrebetalingen, jf. forskrift om foreldrebetaling § 1.

Kommunen som barnehagemyndighet avgjør søknad om godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold. I tillegg til barnehagemyndigheten er det tre kommunale myndigheter som er særlig aktuelle i forbindelse med søknad om godkjenning av barnehager. Det er bygningsmyndigheten, helsemyndigheten og brannvesenet. I tillegg har arbeidstilsynet, som er en statlig myndighet, ansvar i forhold til arbeidsmiljøloven.

Allerede godkjente barnehager som gjør endringer av et visst omfang, må søke om ny godkjenning. Barnehagemyndigheten avgjør om dette er en endring som krever ny godkjenning, se rutine - *søknad om ny godkjenning*.

Barnehagemyndigheten kan gi sin godkjenning iht Lov om barnehager under forutsetning av at andre myndigheters krav er, og blir fulgt opp.

Barnehageeier skal sende søknad om godkjenning i god tid før oppstart av virksomheten. Barnehagemyndigheten skal gi sin godkjenning før åpning av barnehagen. Avgjørelser om godkjenning av barnehager er et enkeltvedtak. Vedtaket bør være så konkret som mulig. Det bør for eksempel være lett å finne barnas totale leke- og oppholdsareal og barnehagens arealnorm i godkjenningen.

Sted og prosess Oppvekst og kvalifisering / Barnehagemyndighet / Godkjenning av barnehager

Siste revisjonsdato

Neste revisjonsdato 16.01.2024

Sist godkjent dato Nei

Dato endret 16.01.2023 (Anne Eidsgaard Hatlo (hatan1702))

Dokumenter som skal legges ved søknad om godkjenning av ordinær barnehage for å vurdere om barnehagen vil være egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2:

- Plantegning av lokaler, dvs. en angivelse av hvilke rom og uteområder som er tenkt avsatt til barnas aktiviteter. Dette gjelder for eksempel lekerom, grupperom og sove- og hvilerom, samt garderobe og/eller kjøkken dersom de egner seg og reelt sett vil kunne brukes til barnas aktiviteter.
- Beskrivelse av inventar. Dette omfatter både leke- og oppholdsareal for barn, og øvrig areal som personalrom, kontorer, stellerom og toaletter.
- Barnehagens vedtekter / utkast til vedtekter med arealnorm. Veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvadratmeter netto per barn over tre år og om lag 1/3 mer (ca. 5,3 kvadratmeter) per barn under tre år.
- Utomhusplan - Utearealet i barnehagen bør være om lag seks ganger så stort som leke- og oppholdsarealet inne. Til dette arealet regnes ikke parkeringsplass, tilførselsveier og lignende.
- Bemanningsplan med oversikt over levert politiattest og underskrevet taushetsløfte. Barnehagemyndigheten må notere at den har innhentet politiattest. Av hensyn til etterprøvbarehet og kontroll må det fremkomme når barnehagemyndigheten mottok politiattest og hvem som har vurdert dem.
- Søknad om helsemyndighetenes godkjenning av skoler og barnehager, etter Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

I mange tilfeller kan det være nødvendig å dra på befaring i barnehagen når den er ferdig innredet og klar til bruk, for å få god nok informasjon. I andre tilfeller vil tegninger, beskrivelser, bilder fra tilsvarende barnehagebygg med videre, være tilstrekkelig grundige og beskrivende til at de vil kunne danne grunnlag for å vurdere om barnehagen er egnet etter §§ 1, 1a og 2 uten at befaring er nødvendig.

Om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1a og 2 betyr at barnehagemyndigheten må gjøre en konkret og helhetlig vurdering av om barnehagen er egnet til å oppfylle bestemmelsene i barnehageloven §§ 1, 1a og 2 og forskrift om rammeplan. Dette innebærer blant annet at barnehagemyndigheten må vurdere barnas mulighet for lek, hvile, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter. Videre må barnehagemyndigheten vurdere om barnehagen tar hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Dette er ikke en uttømmende liste.

Kravet til at barnehagemyndigheten må skaffe seg god nok informasjon, gjelder uavhengig om det er opprettelse av ny barnehage, endringer i eksisterende barnehage, eller privat eller kommunal barnehage.

Lekeplassutstyr og annet utstyr i barnehagen er ikke gjenstand for godkjenning etter barnehageloven. Det er barnehageeier som har ansvaret for at det utvises aktsomhet og treffes tiltak for å forebygge skader, jf. Produktkontrollloven og forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr og forskrifter om internkontroll. Dette må eier gjøres oppmerksom på. Barnehagemyndigheten må likevel vurdere om uteområdet er egnet for barnehagedrift, se avsnittet om *Lokaler og uteområde* i veileder.

Barnehagemyndigheten kan kun sette vilkår for godkjenningen hvis barnehagen ikke er egnet til å oppfylle barnehageloven §§ 1, 1a og 2, og et vilkår om antall barn, barnas alder

Sted og prosess Oppvekst og kvalifisering / Barnehagemyndighet / Godkjenning av barnehager

Siste revisjonsdato

Neste revisjonsdato 16.01.2024

Sist godkjent dato Nei

Dato endret 16.01.2023 (Anne Eidsgaard Hatlo (hatan1702))

eller barnas oppholdstid vil føre til at barnehagen likevel vil bli egnet til å oppfylle §§ 1, 1a og 2.

Et eksempel er at barnehagens lokaler og uteområder ikke oppfyller kravene til §§ 1, 1a og 2 dersom det er mange barn der. Dersom barnehagemyndigheten setter vilkår om antall barn ved godkjenningen, vil barnehagen likevel være egnet til å oppfylle §§ 1, 1a og 2 og dermed kunne godkjennes.

I tilfeller hvor barnehagemyndigheten vurderer at barnehagen ikke vil være egnet til å oppfylle barnehageloven §§ 1, 1a og 2 og det heller ikke er mulig å gjøre barnehagen egnet til å oppfylle kravene ved å sette vilkår, må barnehagemyndigheten avslå søknaden. I noen tilfeller vil ikke vilkår gjøre at barnehagen likevel oppfyller kravene til å bli godkjent.

Klageadgang

Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen, og vedtaket skal derfor inneholde informasjon om klagerett, klagefrist og mulighet til innsyn i sakens dokumenter.